
КНИГИ И СЪБИТИЯ

АННА МАНТАРОВА

ТРАДИЦИОННИ РЕЛИГИОЗНИ СВЕТОГЛЕДИ И ЦЕННОСТИТЕ ПРЕЗ XXI ВЕК

Пред нас е новоизлезлият тематичен сборник с международно участие на научно-изследователска група „Религиозно-философски парадигми и интеркултурен диалог“, ръководена от проф. дфн Стефан Пенев (*Традиционни религиозни светогледи и ценности в XXI век. Съст. Стефан Пенев. Тематичен сборник с международно участие – България, Русия, Израел, София 2017, ИК Пропелер, 406 стр.*).

Това е дванадесетият пореден сборник на колектива, което само по себе си е впечатляващо. Включените в него статии са базирани на докладите, изнесени на проведената през миналата година, също вече традиционна, международна научна конференция по проблематиката на проекта. Повечето статии и студии са значително по-големи от докладите и ги разширяват, допълват, а в някои случаи дори ги коригират.

Много важна характеристика на сборника, която не може да не бъде подчертана, е неговият *интердисциплинарен характер*. Авторите на статиите са изследователи от различни специалности – философи, теолози, социолози, психолози, представители на естествени науки. Този интердисциплинарен характер на сборника е не просто в унисон със съвременните тенденции на развитие на научните изследвания. По същественото е, че като се обединяват усилия на учени от различни специалности и се използват специфичният понятиен и методологически апарат и методики на различните науки, е постигнат многопланов и задълбочен анализ на изследваните проблеми. От друга страна, именно философските системи чрез категориалния си апарат и методологията успяват да интегрират усилията на различните специалисти върху общия проблем, да зададат нови въпроси, а и да синтезират в система получените резултати на друго теоретично ниво.

Тематичното богатство е друга отличителна характеристика на сборника. В него са обхванати широк спектър изследователски проблеми. Присъстват чисто философска трактовка на *светогледни* и *методологически* проблеми като тези за *сътворяването и еволюцията* и философски анализи на релевантни текстове на класици на философията – както Кант и Хегел, така и по-нови – като Уайтхед. Застъпени са и трактовки на работи на представители на частни науки като Нютон, Борн, Хайзенберг, Айнщайн, Пенелхам, Милн, Едингтън, Икълз, Мюниц и др. Някои от авторите разработват и най-мощната логико-методологична система – тази на диалектичката логика като неотделима част от онтогносеологичните системи, но с възможности за приложение и в областта на частните науки.

Наред с философските по своя характер разработки стоят анализите на актуални социални процеси, които имат своите връзки и зависимости с религията. На първо място – особено актуалният и значим въпрос за вписва-

нето на исляма в съвременния глобализиран свят, разпространението му в резултат на миграционните процеси, отражението на глобализацията, присъствието му в европейските общества, проблемите на интеграцията на второ и трето поколение имигранти, изповядващи ислям, опитът на Виена в интегрирането на имигранти и пр. Не е пренебрегнато изследването както на юдео-християнската ни цивилизация, така и на посланията на Далечния изток – Индия и Китай.

Може да се каже, че новоизлезлият сборник е един достоен отговор на предизвикателствата, пред които са изправени съвременните учени – предизвикателства, обусловени от сложността, комплексността и динамиката на съвременните социални процеси. В предложените разработки се дават анализи и обяснение на процеси и явления, извеждат се връзки и причинни зависимости. Търси се не само отговор на актуални въпроси, но и цялостна детерминационна картина.

Тесните контакти на изследователския колектив и традиционното сътрудничество с Националния съвет на религиозните общности в България са предпоставка да се направи още една стъпка по пътя на превръщане на науката в наука за обществото – предлаганите тук анализи да станат основа за разработване на научно обосновани политики, които да се реализират в общественния живот. Адмирации заслужава и дългогодишното плодотворно сътрудничество с колегите от Софийския университет, други висши учебни заведения и особено с учените от Русия и Израел. Нека пожелаем добър прием сред читателите на новия тематичен сборник и нови творчески успехи на Научно-изследователската група.

ALEXANDER GUNGOV

HISTORY AND MEANING: ANTHROPOLOGICAL AND COSMOLOGICAL PRINCIPLES IN TELEOLOGICAL EVOLUTION

In his monumental work, Petko Ganchev (*Philosophy of Universal History as Fundamental Philosophy*¹ – Veliko Turnovo: Faber, vol. I, 2010, 374) (in Bulgarian: Петко Ганчев, „Философията на универсалната история като фундаментална философия“) gives an original interpretation of the evolution of the Universe, organic nature, and human history. The author follows the principle of teleology on which evolution depends. This teleological principle carries out the divine design which produces the appearance and flourishing of human beings, human society, and history. Free human activity, guided by responsibility and duty, becomes the engine of history. Throughout the development of history, human activity and cognition create various levels of culture, which serve as a bridge between biological evolution and the fundamental essence of being. Human culture materializes the telos of living in the bosom of God and finally accomplishes the theosis of both human society and the rest of the Universe.

¹ Списанието кани и други колеги да всемат отношение към тази богата с дискуссионни теми книга.